

คำสั่งกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ที่ ๕ /๒๕๔๘

เรื่อง มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม

บทนำ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ และกฎหมายว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งมุ่งประสงค์จะปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชน ควบคู่กับการรักษาความสงบสุขของสังคมและให้ประชาชนได้รับบริการจากทางราชการโดยสะดวกรวดเร็ว กับสร้างมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ กรมสอบสวนคดีพิเศษด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการคดีพิเศษ และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว จึงกำหนดให้มีมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ดังนี้

หมวด ๑

อุดมการณ์

ข้อ ๑. ต้องปฏิบัติภารกิจในการใช้มาตรการทางกฎหมายกับประชาชนโดยรอบคอบ
เสมอภาคและเป็นธรรม

ข้อ ๒. ต้องผจญไว้ซึ่งเกียรติภูมิของวิชาชีพ โดยมุ่งประโยชน์สุขของประชาชน
เป็นที่ตั้ง

ข้อ ๓. ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบ กล้าขึ้นหัตถ์
ทำในสิ่งที่ถูกต้อง มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและไม่เลือกปฏิบัติ

/หมวด ๒ ...

หมวด ๒

คุณธรรม

ข้อ ๔. พึงตระหนักว่าตนมิได้มีหน้าที่เพียงดำเนินการเพื่อนำตัวผู้กระทำผิดมารับโทษ ตามกฎหมายเท่านั้น แต่ยังมีหน้าที่ที่จะต้องปกป้อง ช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์มิให้ต้องได้รับโทษด้วย

ข้อ ๕. พึงเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยเคร่งครัด และไม่ปฏิบัติภารกิจใด ๆ ที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยไม่จำเป็น

หมวด ๓

จรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ข้อ ๖. พึงคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย สิทธิในชื่อเสียง เกียรติยศ ความเป็นอยู่ส่วนตัว เสรีภาพในเคหสถาน การสื่อสาร การนับถือ ศาสนาและการชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธ รวมถึงการปกป้องคุ้มครองประโยชน์สาธารณะด้วย

ข้อ ๗. พึงมีจิตสำนึกในการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน หากไม่สามารถให้บริการที่ ประชาชนร้องขอได้ต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบทันที พร้อมกับหาทางช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำ ตามสมควร มิใช่เพียงบอกปิด อ้างข้อขัดข้องทางระเบียบ ให้ออกอัย หรือให้มาติดต่อใหม่เท่านั้น

ข้อ ๘. พึงรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารของ ทางการ ตามสิทธิที่ประชาชนจะพึงได้รับ และปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความจริงใจ เมตตา กรุณา และมีธรรมาศัย ให้เป็นที่น่าเชื่อถือ ศรัทธาของประชาชนทั่วไป

ข้อ ๙. พึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ รอบคอบ ขยันหมั่นเพียร เสียสละ อุตุนและมีสติสัมปชัญญะ

ข้อ ๑๐. พึงอุทิศเวลาแก่ทางราชการ โดยปฏิบัติงานตรงตามเวลาและไม่เบียดบังเวลา ราชการไปประกอบธุรกิจหรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

ข้อ ๑๑. พึงปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย มีความเที่ยงตรง ทำงานด้วยความองอาจ มุ่งมั่น มุมานะ โดยไม่เกรงกลัวต่ออิทธิพลใด ๆ

ข้อ ๑๒. พึงปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถ มีความอดกลั้น ยึดมั่นใน ศีลธรรม และมีความเชื่อมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องตามครรลองครองธรรม

ข้อ ๑๓. พึงกระทำแต่การอันสุจริต อีกทั้งจะต้องคัดค้านและต่อต้านการกระทำ
อันทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง

ข้อ ๑๔. พึงรักษาความลับของทางราชการโดยเคร่งครัด

ข้อ ๑๕. พึงรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ การเปิดเผยข้อมูลและพยานหลักฐาน
จะกระทำได้ต่อเมื่อมีอำนาจหน้าที่และเป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น และต้องระลึกระบุว่าการเปิดเผยข้อมูล
และพยานหลักฐาน อาจเป็นอันตรายหรือเกิดความเสียหายแก่ผู้เกี่ยวข้อง

หมวด ๔

จริยธรรมในการสืบสวน สอบสวน

ข้อ ๑๖. พึงอำนวยความสะดวกด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง เป็นธรรม โปร่งใส
ตรวจสอบได้ และเสมอภาค ไม่ให้ความรู้สึกส่วนตัว ความเป็นญาติมิตรหรือศัตรู อามิส ผลประโยชน์
หรืออคติใด ๆ มามีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติหน้าที่ การพิจารณา การสั่งการ หรือการมีความเห็นทางคดี
รวมทั้งไม่ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพสืบสวนไปในทางมิชอบ

ข้อ ๑๗. พึงมุ่งมั่นในการค้นหาความจริงด้วยความซื่อสัตย์ กล้าหาญ อดสาหะ พากเพียร
อดกลั้น อดทน ไม่ยอมจำนนต่อความยาก ความลำบากตรากตรำ และอุปสรรคทั้งปวงในการสืบสวน
สอบสวน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง เพื่อพิสูจน์ความผิด และอำนวยความสะดวก

ข้อ ๑๘. พึงระลึกระบุว่าการสืบสวน สอบสวนจะต้องกระทำตามที่กฎหมายบัญญัติโดย
เคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นการแฝงตัว การเข้าไปในเคหสถาน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การตรวจค้น ทั้งต้อง
ไม่เป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ ชีวิตและความมั่นคงปลอดภัยของบุคคลโดยไม่มีเหตุอันควร

ข้อ ๑๙. พึงระลึกระบุว่าในการเข้าจับกุมจะต้องแสดงตน และจะต้องปฏิบัติด้วยความ
ละมุนละม่อม ไม่ใช้กำลังบังคับหรือใช้อาวุธโดยไม่จำเป็นอย่างเด็ดขาด เว้นแต่ผู้ที่จะถูกจับมีพฤติกรรม
ขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หลบหนีหรือจะหลบหนี จึงจะใช้กำลังหรืออาวุธได้ตามความจำเป็นและ
สมควรแก่พฤติการณ์

ข้อ ๒๐. พึงระลึกระบุว่าในการสอบปากคำผู้ต้องหาหรือพยาน จะต้องไม่ใช้กำลัง การ
ข่มขู่ ทรมานหรือวิธีการใดๆ เพื่อบังคับให้ผู้นั้นให้การ

/หมวด ๕ ...

หมวด ๕

จรรยาบรรณต่อผู้เสียหาย พยาน และผู้ต้องหา

ข้อ ๒๑. พึงปฏิบัติต่อผู้ต้องหา ผู้เสียหายและพยาน ซึ่งเป็นเด็ก หญิงมีครรภ์ คนชรา ผู้เจ็บป่วย และคนพิการ ด้วยความนุ่มนวลและให้ได้รับความสะดวกสบายตามสมควรแก่กรณี

ข้อ ๒๒. พึงปฏิบัติต่อผู้เสียหายและพยานอย่างเสมอภาค ปราศจากการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม และดูแลให้ผู้เสียหาย พยานและครอบครัว ปลอดภัยจากการถูกคุกคาม ข่มขู่ หรือแก่แค้น

ข้อ ๒๓. พึงตระหนักว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องแจ้งข้อหาและสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบทันทีเมื่อมีการจับกุม โดยให้ระลึกเสมอว่า สิทธิของผู้ต้องหาที่มีตามรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะต้องจัดให้ผู้ต้องหาได้ใช้สิทธินั้นตามที่บัญญัติไว้

ข้อ ๒๔. พึงปฏิบัติต่อผู้ต้องหาด้วยความสุภาพ ไม่สันนิษฐานล่วงหน้าว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิด ทั้งต้องไม่ปฏิบัติต่อผู้ต้องหาเสมือนเป็นผู้กระทำผิด

ข้อ ๒๕. พึงละเว้นการให้คำมั่นหรือข้อเสนอใดๆ เพื่อชักจูงให้ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ โดยไม่สมัครใจ

ข้อ ๒๖. พึงให้การดูแลผู้ต้องหาที่อยู่ในการคุมขังให้มีสุขภาพดี ได้รับการตรวจรักษาทันทีเมื่อมีอาการเจ็บป่วย และมีให้เกิดกรณีการกระทำทารุณ การทรมาน โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ข้อ ๒๗. พึงงดเว้นการนำตัวผู้ต้องหามาปรากฏตัวหรือให้ข่าวต่อสื่อมวลชน อันเป็นการแสดงว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิด

ข้อ ๒๘. พึงจัดหาล่ามหรือใช้วิธีการอื่นใด เพื่อช่วยผู้ต้องหาซึ่งไม่อาจพูดและเข้าใจภาษาไทยได้ ให้เข้าใจและสามารถตอบคำถามในการสืบสวนสอบสวนได้ และหากผู้ต้องหาเป็นคนต่างด้าว ก็ต้องให้มีโอกาสติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการทูตของตน

หมวด ๖

จรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน

ข้อ ๒๙. ผู้บังคับบัญชาพึงปฏิบัติและยึดถือมาตรฐานคุณธรรมและจรรยาบรรณของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยเคร่งครัด เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

ข้อ ๓๐. ผู้บังคับบัญชาพึงควบคุมและกำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับให้ร่วมกัน ส่งเสริมคุณธรรมและยึดถือปฏิบัติ ตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยเคร่งครัด

ข้อ ๓๑. ผู้ใต้บังคับบัญชาพึงปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งได้สั่งการ โดยชอบด้วย กฎหมาย และรักษาวินัยของทางราชการ โดยเคร่งครัด

ข้อ ๓๒. พึงให้เกียรติ ไว้วางใจ มีไมตรีจิตและเสียสละต่อผู้ร่วมงาน พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ อัยการทหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยปฏิบัติต่อกันด้วยความสุภาพ เรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน และโดยถือว่า ภารกิจของตนเป็นการช่วยเสริมสร้างให้การปราบปรามการ กระทำผิดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มิใช่เป็นการแข่งขันหรือแข่งชิงอำนาจหน้าที่จากหน่วยงานใด และจะต้อง มีการประสานงานกับทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างดี

ข้อ ๓๓. พึงระลึกเสมอว่าการทำงานสืบสวน สอบสวนในคดีพิเศษมีลักษณะที่เป็น สหวิชาชีพ จึงต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันจะนำมาซึ่งความเชื่อมั่นและเป็นที่ยอมรับ ของประชาชนตลอดจนบุคคลในกระบวนการยุติธรรม

หมวด ๓

จริยธรรมในการดำรงตน

ข้อ ๓๔. พึงละเว้นการคบหาหรือให้การสนับสนุนผู้กระทำความผิดกฎหมาย หรือผู้มีความ ประพฤติเสื่อมเสีย อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของ ตน เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน และเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่ กำหนดไว้

ข้อ ๓๕. พึงละเว้นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งมีมูลค่าเกินปกติวิสัยที่วิญญู ชนจะให้แก่กัน โดยเสนหาจากผู้มาติดต่อราชการ หรือผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่นั้น หาก ได้รับไว้แล้วและทราบภายหลังว่าทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่รับไว้มีมูลค่าเกินปกติวิสัย ให้คืนเสียแก่ ผู้ให้ทันที รวมทั้งต้องดูแลมิให้บุคคลในครอบครัวและบริวารปฏิบัติเช่นนั้นด้วย

ข้อ ๓๖. พึงหลีกเลี่ยงและละเว้นอบายมุขทั้งปวงหรือกระทำการใด ๆ อันนำความเสื่อม เสียมาสู่ตนเองและกรมสอบสวนคดีพิเศษ

/ข้อ ๓๗ ...

ข้อ ๓๗. พึ่งดำรงคนสมณะ เรียบง่าย เหมาะสมกับฐานะและตำแหน่งหน้าที่ พัฒนาบุคลิกภาพให้เป็นที่น่าเชื่อถือของผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป

ข้อ ๓๘. พึ่งศึกษา ฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทันสมัย

ข้อ ๓๙. พึ่งเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ ตลอดจนวินัยของข้าราชการโดยเคร่งครัด เป็นผู้ยึดถือหลักจริยธรรมและศีลธรรม ไม่กระทำการใด ๆ อันกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่และศักดิ์ศรีของตน

ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และเจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมดังกล่าวข้างต้นโดยเคร่งครัด การปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมโดยครบถ้วนและเคร่งครัดถือเป็นส่วนสำคัญของการพิจารณาความดีความชอบ แต่หากพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรฐานทาง คุณธรรมและจริยธรรมดังกล่าว หากเป็นความผิดทางอาญาให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางอาญา หากเป็นความผิดทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และกฎ ก.พ. ระเบียบ ก.พ. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี มติคณะรัฐมนตรี หรือระเบียบ ข้อบังคับอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัย ทั้งนี้ การดำเนินการทางอาญาและการดำเนินการทางวินัยเป็นคนละส่วนกัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลตำรวจเอก

(สมบัติ อมรวิวัฒน์)

อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ